

habere, utrum utroque perfectorie, an illo quoque homines donentur, animaduertas, & similia administrationi simul adhibita, hæc nostra cum Galeno (si modo diligens Naturæ sis admirator) conferas, neque etiam canibus hæc confidas, qui quemadmodum equi, & boues, & cetera, quæ clauiculis carent, animalia, plurimum in brachium & scapulam mouentibus musculis, à similibus uariant. Quæ adhuc alium habent musculum, ab externa sede transthoracorum processum suum quatuor primarum ceruicis uertebrae enatum, & in scapulæ spinam insertum, quo homines quoque carent, esset tamen & iste quoque, si reperiretur, iam dissectandus. In similibus igitur, tribus illis musculis abscissis, in homine uero, primo duntaxat liberato, musculum cuius beneficio brachium attollitur, à suo principio separabis, eius caput ab uniuersa scapulæ spina, summo humero, & clauiculæ media sede, nouacula aut cultello proximè semper ossi adiecto, abscindens, donec illum transthoracum in humerum insertionem moliri conspexeris. Brachium tamen attollens musculus, postquam eius triangularem figuram, et præcipue illius capitis, quod abscissum, iam obtusum trianguli uerticem ostendet, perpendere, non solum in superficie undique est intuentus, sed summa diligentia inquirendum uenit, num tota illa moles articulum exterius integens, quam nos unius musculi loco habemus, plures musculi sint mutuo sibi incumbentes, quemadmodum Galenus in Quinto libro de Administrandis confectionibus uidetur innuere, immerito uti aliàs sapius, ueteribus dissectionis Professoribus (qui in hominum cadaueribus sese exercebant) nescio quam, oscitantiam imponens. Examinabis itaque uniuersum musculi principium, atque quomodo crassescat, carnosusque sensim musculus efficiatur, considerabis, ac deinde tendine etiam (qui simplex est) examinato, per transthoracum in omnibus musculi sedibus illum diuides, ut aliquando fatearis illum nihil minus, quam duplicatum esse, neque illam referre speciem, quam tres primi ab illo osse enati, & femoris motibus famulantes musculi pulchre exprimunt, si simul mutuo incumbentes, uniusque musculi loco enumerati perpendantur. Cæterum duobus primis brachium mouentibus musculis, ab humero abscissis, musculum, qui deorsum brachium mouet, à subditis illi partibus ad insertionem usque liberabis, quod factum est facillimum, si secundum spinæ longitudinem, à qua principium assumit, lineam duxeris, quæ membraneum ipsius principium duntaxat perfecerit. Quum itaque principium liberaueris, hamulo aut digitis id apprehendes, uniuersum musculum buxo cultello, aut etiam nouacula retusiori, à subditis musculis separans. In hac administratione, quali ter musculus iste basis scapulæ humilioris angulum transcendat, scapulæque adhaereat, contueberis, & deinde si principium ipsius uariè ad originis locum protenderis, manifestè quo modo hic musculus brachium detrahat, & nihil minus quam scapulam moueat, addices. Porro quum lineam illam moliris, quæ eius musculi principium à spinarum apicibus liberas, cauendum sanè est, ne unà quoque disseces initium abdominis musculi oblique ascendens, et deinde illius, qui transthoracum à spinis quoque uertebrae enatus, in decimam & undecimam, thoracis costas inferi dicetur. Quapropter si tuis manibus parum fides, idem in hoc musculo tentabis, quod in illo experiendum probauimus, qui secundus scapulam mouentium nobis numeratur, ut scilicet protensam manum, aut buxum cultellum externo musculi lateri subdas, atque illum transthoracum sursum deorsumque actum, tantisper moueas, donec ad spinarum usque apices musculum, à subditis organis diuisum esse conieceris, hac nanque ratione principij sui membranei crassitiem promptè cognosces, & quam altè cultellus aut nouacula ad hoc separandum immitti debeat, exquisitè intelliges. Verum omnino opportunè feceris, si stylum aliquem longiorem, rotundumque ornatum tuberculo, sub musculi principio rectè protenderis, & sensim cultello sub musculo ad styli latus demisso, principium diuiseris, cultelli semper acie extorseris ducta, & leuiter obliquata, sursumque semper cum stylo protusa ad eum ferè modum, quo char tam diuidimus. Nisi etiam eo artificio uti uelis, quo in eruendis è uescica calculis utimur, quum siphonem instar dimidiæ canalis effectum, uescicæ ceruicis indimus, ut dein in eius cavitatem sectio molitur eo prorsus modo, quo pilosi ferici textores, sericum in pilos diuidunt, his enim rationibus omnia pulchre diuiduntur, quæ secundum styli longitudinem dissectanda subinde in posterum audies. Quando igitur musculum, quo brachium declinatur, ad humerum perduxeris, tendinem ipsius ab humero liberabis, ac demum musculum retrorsum brachium trahenti te accingens, ipsius initium similiter ab humiliori scapulæ costa abscindes, & accuratè indagabis, num Galenus uerius huic circumuertendi munus attribuerit, quam musculi gibbam scapulæ sedem occupanti, quem que ego in circumuertentium albo recensui. Poteris itaque hunc tam diu humero appensum relinquere, donec illum, qui scapulæ gibbum opplet, à scapula ad articulum usque ligamentum abraueris, ut eo uerius singula expendere ualeas. Musculum, qui scapulæ cavitati incumbit, quæ inter spinam &

Admi. secundi
brachium mo-
uentium.

Quare admi-
nistratio.

Tertij admi-
nistratio.

Septimi.

Quinti.

superiorem ipsius costam uisitur, à scapula derades duabus lineis, una per la superius latus, altera secundum elatiorem eiusdem costam, ductis, & deinde articuli ligamento musculus committatur, examinato. Brachium circumagens, qui internam scapulæ sedem sibi uendicat, nisi prius scapulam sectionis solueris, non commodè se spectandum offert, et integris adhuc scapulam mouentibus, importunè scapulā à clauicula separaueris, aut etiam unā cum clauicula à thorace. Quando cunque igitur scapulā à clauicula, sectionis serie liberatam uisula in totum à thorace ablata fuerit, eius musculi, quem ordine brachij motoruli, administratio facillima erit, quando quidem oculus tum uniuersus ex scapulauitate, quod ubi præstiteris, huius simul & aliorum officium absque negotio. Quamquam interdum etiam quinti nobis enumerati musculi sectionem, donec clauicula solueris, referuandam censeo, quum is in scapulæ cauo thoraci proutus recondatur.

DE LIGAMENTIS HUMERI scapulæ articuli. Caput XXV.

P RIMO Libro rotundum magnumque humeri caput, & non tum, neque insigniter profundū scapulæ acetabulum (propter brachio obimus, motus) meritò exstructa esse retuli. Ne autem articulus male custodiretur, & quouis ferè motu sua sede deret, processus quosdam scapulæ, & uaria deinde ligamentum ossa colligantia, Naturam produxisse subiunxi. Cæterum articulum muniens processus, ac plerisque hunc stringentes solui, tempus sanè exigit, ut articuli etiam ligamenta nunc percurram. Superius scripsimus, qui superior humeri pars, quodammodo in duo inæqualia capitula, in interius scilicet, quod amplum, & semiglobum instar rotundum est, & propriam cartilaginem læue, articulationi idoneum, exterius autem asperum inæqualeui quodam patuloque sinu, ab interno orbiculatim distinctum. Et rursus proprium, in anteriori parte exterioris capitis exculptum, ac exterius caput musculi cæntium anterioris transmittentem, exterius hoc humeri caput ueluti geminum utrinque ad sinus illius latera magis, quam in reliqua parte extuberans. Atque huius articuli ligamentorum occasione potissimum sunt fabricata, interius quidam articulationis gratia, exterius uero, ut ligamentorum insertionem susciperet, aut exrigeret. Sunt autem tria robusta, quæ humerum in scapulæ acetabulum connectunt, præter commune, omnes articulos instar membranæ, nunc tenuioris nunc cæbiens uinculum. Quod itaque amplum & membranofum est, omnibusque amune, orbiculatim ex supercilij ceruicis scapulæ principium assumit, ac totum amne, in radicem interni capitis humeri primum inseritur, & deinde totius exte amplitudini, ac utriusque ceruicis implantatur. Aliorum uero trium duo quidem instar neruorum teretia uisuntur, tertium uero nonnihil amplum. Enascitur autem ex apice interioris processus scapulæ, & hinc procedens, internis anterioribusque terioris humeri capitis circumtenditur, ualidissime huius capitis sedis impressione. Alterum uero, quod crassius maiusque isto est, ex ceruicis scapulæ superiori parte humero submittitur, ortum ducit, & interius humeri caput superans, inseritur totius capitis regioni, quæ ad externum latus eius sinus extuberat, qui exterius acetabulum flectentium anterioris uiam præbet. Huius ligamenti anterioris latus, post ligamenti connascitur lateri, ac simulambo uelut transthoracum ligamentum efficitur eius musculi in suum sinum seruans. Reliquum uero tertium, ex eadem cum regione principium nascitur, ac oblique hinc porrectum, inseritur in totam exterioris capitis humeri sedem aded, ut præfens ligamentum posteriorem articulationem, ut enim amplum obtinet principium, ita quoque ampliorem molitur insertionem. Cæterum præter hæc tria, quæ præcipue humerum, ne deorsum que ab acetabulo scapulæ labatur, continent, aliud est adhuc ligamentum, humerum & in anteriora, ad mediam, nimirum inter summum humerum & anteriorem scapulæ sedem luxari prohibens, hoc enim similiter ualidum, ab interiori quoque processu sum oblique ad summum humerum porrigitur, articulum humeri cum scapula

et hæc fer-
unt peres
ex cap. 2. fi.
ca. 2. l. 1. A.
B. G. D. E.
F. G.
h. i. ca. 2. l. 1. A.
B. C. D. E.
F. G. H. I. J. K.
L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

et hæc fer-
unt peres
ex cap. 2. fi.
ca. 2. l. 1. A.
B. G. D. E.
F. G.
h. i. ca. 2. l. 1. A.
B. C. D. E.
F. G. H. I. J. K.
L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

et hæc fer-
unt peres
ex cap. 2. fi.
ca. 2. l. 1. A.
B. G. D. E.
F. G.
h. i. ca. 2. l. 1. A.
B. C. D. E.
F. G. H. I. J. K.
L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

et hæc fer-
unt peres
ex cap. 2. fi.
ca. 2. l. 1. A.
B. G. D. E.
F. G.
h. i. ca. 2. l. 1. A.
B. C. D. E.
F. G. H. I. J. K.
L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

et hæc fer-
unt peres
ex cap. 2. fi.
ca. 2. l. 1. A.
B. G. D. E.
F. G.
h. i. ca. 2. l. 1. A.
B. C. D. E.
F. G. H. I. J. K.
L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.